

LEYDSCH

COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaterdag Avond.

MAANDAG, 29 AUGUSTUS.

De Prijs der Courant is f12 in het jaar; de afzonderlijke nummers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 27 Augustus.

De Heer A. Oudijk te Gouda is aannemer geworden van het nieuwe stadsgebouw aldaar voor f23,330; de som der aanneming ging die der begroting met f3600. te boven.

Hoezeer de handel met Engeland toeneemt, kan onder anderen daaruit blijken, dat door den koopman H. Kroon te Zwaag in eene week 3000 halve middelen peren naar Londen en Hull gezonden zijn.

Wij vernemen, zegt het *Handelsbl.*, dat het gemeentebestuur van Appellern in Gelderland het pensioen van den voor ruim 20 jaren gepensioneerden onderwijzer te Alphen, oud 83 jaren, sedert 1 Januarij j.l. heeft ingetrokken. Het pensioen bedroeg uit de gemeentekas f50. De grijsaart heeft zich over die zaak beklagd bij Gedeputeerde Staten van Gelderland en bij den Minister van Binnenl. Zaken; doch hoewel beiden het gemeentebestuur hebben aangespoord om dit besluit in te trekken, zoo heeft evenwel het bestuur volhard bij het eens genomen besluit.

Uit Groningen wordt gemeld dat aannemer van het 24^e perceel van de ter dier stede op te rigten gasfabriek zijn geworden de Heeren de Waal en Co., te Utrecht voor de volgende prijzen: Gegoten en geslagen ijzer f12.08 de 100 Ned. G; de lantaarnpalen met spinhekkoppen f13.12 per stuk, en de branders met getrokken pijp f2.92.

In Groningen is thans eene hortensia in bloei, waaraan 473 bloemen prijken.

Omtrent de indijking en droogmaking van de Lauwerzee, wordt van daar medegedeeld, dat de onderneming binnen 4 jaar, of 5 zomer-saizoenen, geheel zal kunnen worden voltooid, terwijl de kosten op 4½ miljoen gulden geschat worden. Daar tegenover staat, dat alleen door landaanwinning en landverbetering eene bate van omstreeks 4 miljoen zal worden verkregen, zoodat de kosten dit dadelijke voordeel slechts met een half miljoen gulden zullen overschrijden.

Omtrent het H. Dingsdag geword hebbende onweer vernemen men nog, dat te Breda stukken ijs van 4 en 5 duim middellijnt, ligt als regen nedervielen. Geen huis in de stad is er, dat geene schade heeft geleden. Alleen aan de gebouwen der akademie zijn 500, aan de groote kerk 400 glasruiten gebroken, en aan de kaserne nog meer. Nog oneindig grooter is de schade op het land, waar de te veld staande oogst, bepaaldelijk boekweit, haver en koolplanten zoo goed als geheel vernield zijn; ook de vruchtboomen hebben veel geleden; hazen en konijnen heeft men dood op het land gevonden.

In het Ginneken was de hui nog zwaarder dan te Breda zelf; aldaar zijn huizen waar geen ruit heel is gebleven. De hui heeft zich van het Westen oostwaarts uitgebreid en haar vernielend geweld zoo te Prinseslage, te Ginneken, Bavel, Chaam, als in de rigting van Oosterhout en Dongen doen gevoelen.

Te Dongen bedekten stukken ijs van eene verbazende grootte in minder dan vijf minuten tijd den grond; al het te veld staande graan, als boekweit, haver enz. werd letterlijk verpletterd, de boomvruchten aan stukken geslagen, hazen, konijnen, patrijzen en ander gevogelte werd in menigte gedood, zelfs werden in de gemeente Loon op Zand verscheiden schapen door den hagelslag gedood of gewond. De schade is onberekenbaar.

Uit het land van Hulst wordt gemeld, dat op den weg van die plaats naar St. Nicolaas in België, 117 boomen met wortel en al omgeworpen waren.

's GRAVENHAGE, 27 Augustus.

Bij Zr. M^e. besluiten van den 23sten dezer zijn benoemd: tot Raadsheer in het provinciaal Gerechtshof in Overijssel, Jhr. Mr. J. W. van Thyne Hannes, thans Officier bij de Arrondissements-Rechtbank te Almelo, en tot Kanteregister te Zaltbommel, Mr. J. G. Thooft, Advocaat aldaar.

Het thans bij de Tweede Kamer aangenomen wetsontwerp, tot regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen, luidt als volgt:

Wij, Willem III enz., bevelen allen, die deze zullen zien, of hooren lezen, salni doen te weten:

Alsoo wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is eenige wetelijke bepalingen vast te stellen ter uitvoering van onderscheidene voorschriften van het VIe hoofdstuk der Grondwet en ter vervanging van op dit

onderwerp bestaande verordeningen, opdat wij gelijke bescherming aan alle kerkgenootschappen in het Rijk kunnen verleen, en waken, dat zij zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat;

» Zoo is het, dat wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk wij goedvinden en verstaan bij deze:

» Art. 1. Aan alle kerkgenootschappen is en blijft de volkomen vrijheid verzekerd alles, wat huane godsdienst en de uitoefening daarvan in hunnen eigen boezem betreft, te regelen.

» De bepalingen, betreffende de inrigting en het bestuur, worden, voor zooveel zij niet reeds aan Ons bekend zijn gemaakt, binnen eene maand na de afkondiging dezer wet, door de bestuurders of hoofden der kerkgenootschappen aan Ons medegedeeld. Nieuw te maken bepalingen worden mede voor of bij het in werking brengen daarvan, op gelijke wijze ter Onzer kennis gebracht.

» Voor zooveel er zich onder de bepalingen, bij dit artikel bedoeld, eenige bevindt, welke de medewerking van het Staatsgezag vereischt, wordt die medewerking niet verleend, tenzij de bepaling door Ons is goedgekeurd.

» Art. 2. Vreemdelingen aanvaarden geene kerkelijke bediening, dan na daartoe Onze toestemming te hebben verkregen.

» Alleen in het belang der openbare orde en rust kan die toestemming geweigerd worden.

» Art. 3. De titulaturen in de kerkgenootschappen aan de bedienaren der openbare godsdienst toegekend, geven noch ten opzichte van het wereldlijk gezag, noch ten opzichte van andere kerkgenootschappen, eenige aanspraak, rang of voorregt.

» In de aanraking met het wereldlijk gezag worden die titulaturen alleen gebezigd met vermelding van den geslachtsnaam der titularissen.

» Art. 4. De ter aanwijzing van kerkelijk gebied door kerkgenootschappen gebezigde namen van provincien of gemeenten worden slechts als van kerkelijken aard beschouwd en hebben geen verder gevolg.

» Art. 5. Synodale vergaderingen en hoofden die kerkgenootschappen vertegenwoordigen of besturen, behoeven Onze goedkeuring op de plaats van vestiging.

» Voor zooveel deze goedkeuring bij de afkondiging dezer wet nog niet is verleend, wordt, na met hen gehouden overleg, door Ons, den Raad van State gehoord, over de geschiktheid der aangewezen vestigings-plaats uitspraak gedaan.

» Alleen in het belang der openbare orde en rust en bij een met redenen omkleed en openbaar gemaakt besluit kan eene aangewezen vestigings-plaats als zoodanig door Ons ongeschikt worden verklaard.

» Art. 6. De bedienaren der openbare godsdienst dragen het gewaad voor kerkelijke plegtigheden of bij de uitoefening van de openbare godsdienst in hun kerkgenootschap gebruikelijk, niet dan binnen gebouwen en besloten plaatsen, of daar waar de openbare godsdienstoefening, naar het 2de lid van art. 167 der Gwt., is toegelaten.

» Art. 7. Elke oprigting of inrigting van een gebouw tot uitoefening van de openbare godsdienst, binnen den afstand van 200 ellen van eene bestaande kerk, vereischt in het belang der openbare orde een onderzoek omtrent de plaats van vestiging.

» Voor dat de oprigting of inrigting wordt toegelaten, wordt daaromtrent door het gemeentebestuur beslist. Deze beslissing is vatbaar voor een beroep op Gedeep. Staten, en bij bezwaar ook tegen de beslissing van deze, wordt hunne uitspraak aan Onze eindbeslissing onderworpen. Het besluit, door Ons te nemen na den Raad van State te hebben gehoord, wordt met redenen omkleed en openbaar gemaakt.

» Wanneer de oprigting of inrigting zonder verlof heeft plaats gehad, wordt het gebouw gesloten.

» Art. 8. Het klokkengelui tot viering van kerkelijke plegtigheden of om de ingezetenen tot de godsdienstoefening op te roepen, kan in gemeenten waar kerken van meer dan één kerkgenootschap zijn, in het belang der openbare orde en rust door Onzen Commissaris in de provincie worden verboden.

» Klokkengelui tot andere einden heeft geen plaats dan met vergunning der plaatselijke politie.

» Art. 9. Hij, die aan deze wet niet voldoet, hante voerschaffen overtreft, of elders, dan art. 167 der Grondwet toelaat, de openbare godsdienst uitoefent, wordt verklaard: » in strijd met de wet te hebben gehandeld » en veroordeeld in de kosten.

Art. 10. De Officiëren van Justitie bij de Arrondissements-Regtbanken eischen overeenkomstig met de bepalingen van art. 354 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, voor de regtbank, ter burgerlijke teregtzitting, de toepassing van het voorgaande artikel.

Geene vervolging kan door hen worden ingesteld dan op magtiging van den Procureur-Generaal onder wiens bevelen zij staan, of op last des regters, in de gevallen voorzien bij art. 31 van het Wetboek van Strafvordering en art. 73 van de Wet op de Regterlijke organisatie en het beleid der Justitie.

Art. 11. Van het vonnis wordt appel, van het arrest, cassatie toegelaten.

Art. 12. Die, na eenmaal ter zake van overtreding dezer wet te zijn veroordeeld, zich aan herhaling daarvan schuldig maakt, wordt gestraft met schorsing in de uitoefening zijner burgerschaps-regten voor den tijd van drie tot tien jaren en met gevangenis van eene maas tot twee jaren, te zamen of afzonderlijk.

Art. 13. De regtsgedingen krachtens het voorgaande artikel ter zake van herhaalde overtreding gevoerd, worden op de gewone wijze voor den gewonen strafregter behandeld.

De vervolging wegens overtredingen van deze wet, verjaart door verloop van twee jaren.

Art. 14. Bij het in werking komen dezer wet zijn, behoudens de bepalingen der wetten en reglementen, bedoeld in Art. 167 der Gwt., afgeschaft de wet van 18 Germinal, jaar X, en alle andere met de tegenwoordige wet strijdige bepalingen.

Lasten en bevelen enz."

Dezer dagen heeft E. M. een verzameling van landbouwwerktuigen volgens Dr. Newington aan het Kabinet van Landbouwwerktuigen te Utrecht geschenkt, bestaande in: een zaaieruig voor trekkieren, voor seven rijen; een dergelijk voor handgebruik, voor vijf rijen; een dito dito voor drie rijen; twee handschoffels, voor drie rijen; een haad aanvaardploeg, voor drie rijen; een paardeschoffel; een voetsploeg; een groote mestspreader; een kleinere, voor handgebruik; een pootwerkruig met raderen, voor acht rijen; een dergelijk zonder raderen, voor idem.

Naar men verneemt zullen HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik tegen de helft van September Petersburg verlaten, zich begevende naar Berlijn; waarschijnlijk zullen HH. KK. HH. eerst in October in de residentie terug komen.

Ten behoeve van de noodlijdenden in de Molukko's, die, ten gevolge van aard- en zeebevingen, in November 1852, in hunne bezittingen zijn getroffen, is bij het Departement van Kolonien in 't geheel ontvangen tot 22 dezer f 9,295.97.

Dingsdag jl. mocht C. G. van Bylevelt, brievenbesteller te dezer stede, het zeldzaam voorregt genieten van zijn 56-jarigen diensttijd te herdenken; zoo in militaire als burgerlijke dienst. Door zijne trouwe en naauwgezette pligtsbetrachting op zijn 74 jarigen leeftijd, wordt hij door zijne superieuren hoog geacht, welke achting hem ook ruimschoots ten deel valt van vele aanzienlijken met wie hij dagelijks door zijne betrekking in aanraking komt.

In de residentie bevindt zich thans Elihu Burritt, die zich bezig houdt met een plan om alle brieven uit Engeland, naar Oost- of West-Indië en Amerika, te vervoeren tegen een uniform-port van 1 penny of 5 cts. Men hoopt dat dit plan tot daargestelling van een *Universal Ocean Penny Postage*, zooals de Heer Burritt zijne belangrijke onderneming noemt, ook bij onze Regering ondersteuning moge vinden.

Het officiële dagblad van Rome meldt, dat de Heeren Lightenvelt en Verhuell den 12den uit die stad naar deze residentie vertrokken waren.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Vrijdag 26 Augustus.

In deze zitting heeft de Voorzitter berigt dat door de afdeelingen benoemd zijn tot hare Voorzitters, de Heeren: Cost Jordens, Borski, van Beeck Vollenhoven en Blankenheym; tot hare Onder-Voorzitters, de Heeren: van Rysingh, Insinger, van Nispen van Pannerden en van Ryckevorsel.

In deze zitting is ingekomen het wets-ontwerp op de kerkgenootschappen; verzending naar de afdeelingen.

De commissie van rapporteurs voor eenige wets ontwerpen hebben hare verslagen ter tafel gebracht. De Kamer heeft beslist dat over die wets-ontwerpen aanstaanden Maandag, te één ure, zal beraadslaagd worden.

ROTTERDAM, 26 Augustus.

Gisteren arriveerde alhier van Harderwijk over Amsterdam per spoor een detachement suppletie-troepen, sterk 120 Officiëren en manschappen, welke zich terstond begaven aan boord van het nieuw gebouwde barkschip Bezoeki, van de Heeren A. van Hoboken en Zonen, gevoerd wordende door Kapitein A. Schaap, liggende aan de Willemskade. Genoemde troepen aanvaardden de reis met genoemden bodem naar Java.

ELBURG, 24 Augustus.

Voor eenige dagen ontving de Ed. Achth. Heer Burgemeester dezer stad het verblijdende berigt, dat het Z. M. den Koning behaagd heeft, uit 's Rijks fondsen eene subsidie van f 15,000 te bestemmen tot verbetering en uitbreiding der haven, nadat korten tijd bevorens een gelijk bedrag van f 15,000 door de Provinciale Staten tot hetzelfde einde was toegestaan, terwijl de overige f 15,000 door de gemeente zullen verschaft worden; zijnde een en ander te zamen nog genoeg de kosten, waarop dit werk door den Heer Ingenieur van Diggelen begroot is.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 24 Augustus.

De Regering heeft eene Commissie benoemd, die volgens den door het Lagerhuis geuiten wensch onderzoek zal doen naar den toestand der Iersche kweekschool van Roomsche geestelijken, en naar den geest van het onderwijs hetwelk aldaar gegeven wordt. Men weet dat vele Protestantische Parlementsleden aan die school het rykssubsidie onttrokken wilden hebben, omdat zij huns oordeels onkundige geestelijken en slechte staatsburgers vormde.

De Commissie bestaat uit drie Protestanten en twee Roomschen, en schijnt vertegenwoordigers te bevatten van al de onderscheiden denkwijzen die omtrent de school van Maynooth en de daarmede verbonden vraagstukken in het Parlement zijn aan den dag gelegd.

De politie heeft bekend gemaakt dat er veel valsche bankbiljetten van 5 £ zijn uitgegeven.

In Wallis is 5 voet beneden de oppervlakte van den grond, een rijke goudader ontdekt.

Den 19den dezer is te Leamington, op 82-jarigen leeftijd overleden, Sir George Cockburn, Admiraal bij de Engelsche marine, lid van het Parlement en onder het Ministerie van Robert Peel, eerste Lord der Admiraliteit. Hij was op 16-jarigen leeftijd bij de vloot in dienst getreden en heeft alle rangen doorloopen en bragt Napoleon naar St. Helena.

De normaalscholen te Dublin, telden 1479 ingeschreven scholieren: waarvan 1311 tot het Roomsche geloof behoorende.

Een aantal van 300 schoolonderwijzers en onderwijzeressen werden van wege en op kosten van het schoolbestuur opgeleid, namelijk 17 Anglicaansche, 43 Presbyteriaanen en 240 Roomsche.

Het aantal scholieren die in 't voorjaar op de schoollijsten der gemengde scholen in Ierland ingeschreven stonden, bedroeg 24,684 Protestantsche, 424,717 Roomsche, 40,618 Presbyteriaansche en omstreeks 3000 die niet tot een bepaald kerkgenootschap behoorden.

Hoe groot het aandeel der Protestanten in het Iersche schoolwezen is, blijkt uit de volgende opgave: een derde gedeelte der leden van de plaatselijke schoolbesturen zijn Protestanten; een vierde van de scholen staan onder een Protestantisch bestuur; een zevende van de schoolgaande kinderen is Protestantisch; het onderwijzend personeel behoort voor een vijfde gedeelte tot dat kerkgenootschap; en de aanzoecken om ondersteuning tot het oprigten van nieuwe scholen kwamen voor een vierde gedeelte van Protestanten.

Te Dublin is eene zeer schoone komeet ontdekt met een langen staart, in het westen, 15 graden boven den horizon.

Van 1—12 dezer zijn uit Liverpool 9649 landverhuizers vertrokken. Er liggen 53 schepen aldaar in lading naar Australië.

BELGIE.

BRUSSEL, 26 Augustus.

De Paus heeft aan den Hertog van Brabant een stukje van het hout der kribbe van den Verlosser gezonden. In een bijzonder geliefde dat Mg. Gonnella ter overhandiging van dit stuk had, heeft volgens het *Journal de Bruxelles*, de Hertog zich diep getroffen getoond over dat geschenk van den H. Vader.

Ll. Dingsdag zijn van 's morgens negen tot 's avonds elf ure met de Noorder spoortreinen 16,000 en met de Zuider, 6000 reizigers vertrokken.

Gisteren avond zijn de feestelijkheden met een bijzonder prachtig vuurwerk besloten.

FRANKRIJK.

PARIS, 23 Augustus.

De Minister van Eeredienst heeft aan de Aartsbischoppen en Bisschoppen des lands medewerking verzocht voor eene te Parijs door een particulier met subsidien uit de schatkist op te rigten school tot het aankweeken van kerkelijke toonkunstenaars, ten einde in de godsdienstige muziek het gewijde karakter dat zij vroeger bezat, te herstellen. Thans zal er eene poging worden gedaan om aan onze tempels echte kerkmuziek en voor hare dienst gevormde kunstenaars te schenken, opdat de kerk deze niet meer uit den schouwburg zou behoeven te nemen. Het plan is reeds door den Aartsbischop van Parijs en door de Pastoors dezer stad goedgekeurd. Het onderwijs zal gegeven worden onder toezigt der geestelijkheid en ook, zooveel noodig, taal- en letterkunde omvatten.

Er wordt voortdurend veel graan en meel voor rekening der Regering aangekocht; men schat de daarvoor besteede som wel op 300 miljoen fr.

De Generaal-Majoor Jhr. Storm de Graaf en de Majoor der infanterie Kock, Adjutanten van den Koning der Nederlanden, zijn hier aangekomen, om den Keizer te complimenteren en de oefeningen in de kampen te Satory en Helfaut bij te wonen. De eerste Luitenant der artillerie in Nederlandsche dienst, Steenberghe, is insglijks hier aangekomen, om het artillerie-stelsel, door den Keizer uitgevonden, te bestuderen.

De Regering heeft de afzonderlijke opsluiting in de huizen van detentie afgeschaft. De zelfmoorden in de cellulair gevangenis waren niet onbeduidend toegenomen.

Voor den dierentuin alhier is aangebragt een jonge hippopotamus, geschenk van Abbas Pacha. Door een Nubier geleid is het zoo aan dezen gehecht, dat hij steeds bij 't hok moet blijven; als de man zijn medegezel op reis verliet, maakte het beest zooveel geweld, dat men vreesde dat hij het hok zou vernielen. Het dier is anders zeer mak en komt tot lieden, die het roept. Onze Consul te Kairo, de Heer Laporte, die dit geschenk van den Onder-Koning van Egypte voor den Zoölogischen tuin alhier heeft ontvangen

en, begleid, verzekerde, dat dit zeldzame dier aan Albas-Rache, met de op hetzelfde gemaakte jacht, meer dan 30,000 fr. heeft gekost. Het dier eet dagelijks een groote menigte water-meloenen, agurken en dergelijke vruchten, en drinkt 60 kan melk. Sinds de dagen van het Romeinsche Keizerrijk is er geen levend nijpaard op het Europeesche vasteland geweest.

— Een jongeling ging gisteren het plein van Sainte Opportune over, toen er een hoog met bossen hout opgeladen wagen hem voorbij reed; door een schok van de wagen viel er een bos hout, en raakte hem dat hij dood ter plaatse stierf.

Een stalknecht te Roubaix die paarden verzorgde, welke den kwaden dries hadden, is besmet en aan die vreeselijke ziekte gestorven. Drie Geestesheeren die zijn lijk ontleed hebben, hebben zich alle drie bij deze bewerking licht gesneden, van welke wonden men, door ze terstond te branden, de noodlottige gevolgen heeft voorkomen.

Te Chauny, in het departement van de Aisne, is door de politie het kerkgebouw gesloten waarin sinds lang godsdienstoefening gehouden werd door de Protestantische bewoners der stad en omstreek, welke zich Doopsgezinden noemen en niet tot een van staatswege erkend kerkgenootschap behooren.

SPANJE.

MADRID, 17 Augustus.

De bevolking der aan den aan te leggen spoorweg naar de Fransche grenzen gelegen steden Segovia, Valladolid, Burgos en Bilbao en eenige andere plaatsen, hebben deswege dankadressen bij de Koningin ingezonden. Verder is nog de aanleg bepaald van eenen spoorweg tusschen Barcelona met 160,000 en Tarragona met 12,000 inwoners langs de Middellandsche zee; terwijl er nog plannen zijn tot aanleg van spoorwegen tusschen in de streek van Barcelona gelegen kleinere plaatsen.

Het geld hiertoe, waarmee het er in Spanje spaansch uitziet, zoekt men te Parijs en Londen; echter worden de kapitalisten in de Times gewaarschuwd, om op het voor de opbrengst genoegzame verkeer, op de eerlijkheid in het beheer en op de belofte tot tegemoetkoming der Regering in Spanje toch niet te zeer te rekenen.

SARDINIE.

De Regering heeft aan de Pastors en Vicarissen op Sardinië 469,363 fr. toegestaan, ter vergoeding van de opgeheven tienden.

— Men heeft onder de nagelaten papieren van den geestelijke Piomberti te Turyn, een zeer belangrijk handschrift gevonden over de in de R. K. kerk noodig geoordeelde hervormingen.

In Piemont is de nieuwe wet afgekondigd ter regeling van de verplichting der burgers tot de kerkdienst. Om deze wet is de vrijstelling die sinds lang ten behoeve der R. K. kerk verleend was, tot de Priesters en de kweekelingen voor het Priesterschap beperkt, en tevens tot de Godsdienstleeraars van andere kerkgenootschappen uitgebreid.

Ter voldoening aan deze wet zijn de Overheden door den Minister van Oorlog aangeschreven, voortaan ook de broeders van de geestelijke vereeniging der Christelijke scholen, alsmede de broeders van het Heilig Huisgezin, op de kosten der dienstplichtigen te brengen en aan de loting te doen deelnemen.

PRUISSEN.

In de steenkolenmijn Laura, nabij Minden, heeft een zware gaz-ontploffing plaats gehad, waardoor 10 personen van de 22 bergwerkers zijn gedood.

— Het te Hamburg bij Hoffmann en Comp. uitgekomen werk van Vohse: *Geschiedenis der Hoven van Beijeren, Baden, Hessen enz.*, is te Augsburg, Würzburg en Neudremberg in Beijeren, in beslag genomen.

OOSTENRIJK.

WIENEN, 24 Augustus.

De Regering zal, bij den ongunstigen staat der geldmiddelen, eene nieuwe geldleening niet langer dan tot October kunnen uitstellen.

— De Regering heeft onderscheiden gewichtige besluiten betreffende het bestuur over zijn Italiaansch gebied genomen. De langdurige staat van beleg wordt verzacht en beperkt, zoodat nu een tijdvak van overgang tot de herstelling van den gewonen staat van zaken aanvangt. De Maarschalk Radetzky zal het Hoofd van het algemeen bestuur blijven; maar onder zijn leiding zullen de burgerlijke aangelegenheden door den Graaf Rechberg, de militaire door den Luitenant-Veldmaarschalk Nobili worden bestierd.

— Alhier is eene heuvelheid zaad van de zeep-plant uit Californië aangebragt, met hetwelk proeven tot aankweeking zullen genomen worden. In Californië groeit deze plant in het wild; hare bladeren ontwikkelen zich eerst in het midden van November, 6 weken na de intrede van den regentijd. De plant wast niet hooger dan een voet, en verdort in Mei; de gezette bloembol blijft echter frisch; deze bol geeft een schoonen zeepbol, welke na den bloot er is afgenomen, als zeep gebruikt wordt. De botanische naam dezer plant is *Phytolium phanerogamum*.

— Een telegrafisch bericht den 26sten alhier uit Konstantinopel ontvangen, meldt dat de Sultan, na lange aarzeling, de voorstellen van de Weener conferentie met eenige wijzigingen had aangenomen. Men trekt hier echter de zekerheid van dat bericht nog in twiifel.

TURKIJE.

Uit Bucharest, de hoofdstad, van Wallachye, wordt het volgende gemeld: Wij leven hier onder eene zeldzame Regering. De Souverein des lands, de Sultan, heeft den Vorst afgezet, terwijl de beschermers van het land, de Keizer van Rusland, de Regering ondersteunt. Zoo als altijd in het leven, het de facto meer geldt als dat de jure, zoo zal het ook hier zijn. De Vorst van Moldavië is een stap verder gegaan en heeft op het besluit zijner

afzetting door de Porte, verklaard dat hij dat besluit niet zal opvolgen, maar onder het protectoraat van Rusland zal voortgaan, het land te bestieren.

ZWEDEN.

Ook hier te lande zoowel als in Noorwegen, neemt de landverhuizing naar Amerika van jaar tot jaar toe. Het getal landverhuizers, dat in 1851 slechts 230 personen bedroeg, is in 1852 tot 3000 gestegen, en zal in dit loopende jaar nog veel hooger gaan. Van Kragerö in Noorwegen is onlangs reeds het vijfde vaartuig met 200 landverhuizers naar Quebec vertrokken.

— In het vorstendom Finland rigt de cholera thans groote verwoesting aan.

PERSIË.

De Heer Place, Consul van Frankrijk te Mossoul, deelt eenen brief mede, betreffende de oudheidkundige nasporingen, waarmee hij door zijne Regering in dat voor de Bijbelsche geschiedenis belangrijke oord belast is. Uit dien brief blijkt, dat hij de opdelvingen in de wijd uitgestrekte puinhoopen van Ninive voortzet, maar op een belangrijk punt gestuit is door eene Bijbelsche overlevering van hooge oudheid.

Er ligt namelijk tegenover Mossoul een hooft menschenhanden opgeworpen heuvel, die blijkbaar zeer belangrijke overblijfselen van de Assyrische oudheid moet bevatten; maar de Heer Place mocht daaraan niet roeren, omdat die plek bekend stond als de grafplaats van den profeet Jotias en uit dien hoede door de gansche bevolking als een gewijd oord vereerd werd. Hij vernam bij deze gelegenheid, dat het aandenken aan dien profeet nog op eene andere wijze wordt levendig gehouden.

»In de vorige week,» schrijft hij, »heeft de stad Mossoul 3 dagen gevestigd en vervolgens eenen vreugdedag gevierd, tot herinnering der boeiedoening, die nu voor ruim 26 eeuwen, door den profeet aan de bewoners van Ninive werd opgelegd. Dit gebruik wordt hier sinds een onheugelijken tijd in acht genomen; en als oeggethige kan ik u verzekeren, dat eene geheele stad jaarlijks een der oudste feiten van de Bijbelsche historie herdacht. Ook de Mohammedaansche inwoners vieren dit feest op denzelfden dag als de Christenen.»

OOST-INDIË.

BATAVIA, 9 Julij.

De berigten tot deze dagteekening bevatten weinig belangrijks. Op Amboina had den 13den April een hevige aardbeving plaats gehad, waarna zich onder de bevolking en militaire bezetting zware kribben hadden vertoond. Ook op Banda hadden zich van tijd tot tijd nog ligte aardschuddingen doen gevoelen. — In onderscheiden streken van Java vielen bij aanhoudendheid geweldige regens, die veel schade aan het veldgewas, vooral aan de koffij en rijst veroorzaakten.

CHINA.

Naar luid van eenen particulieren brief uit Shanghai, deelt de *Augsburger All. Zeitung* mede, dat de Russische regering reeds in October 1852 een Gezantschap naar Peking heeft gezonden, om aan de Chinesche gewapende hulp tegen den toen reeds veldwinnenden opstand aan te bieden; de Czar bood aan zelf de kosten van het onderhoud der te zenden Russische hulptroepen te dragen; maar bedong, daarvoor den afstand van eenige landen in Midden-Azië. Zoo men den bovengemelden brief gelooven mag, zou de Regering der Vereenigde Staten van het doel van het Russische Gezantschap onderrigt, aan haren vertegenwoordiger in China bevel gezonden hebben om in den strijd tusschen de Chinesische regering en hare onderdanen voorts te blijven, doch partij te kiezen zodra eenige andere Britischlandsche mogendheid zich in den strijd mocht mengen. — Een brief uit Canton van 10 Junij bevat eenige nieuwe bijzonderheden aangaande den toestand van het Hemelsche Rijk. Het Russische fregat *Pallas* was van Singapore te Shanghai aangekomen, en zijn Bevelhebber had zich met de Gezagsvoerders der andere oorlogschepen verstaan omtrent de bescherming der Europeanen, die overigens niet waren verontrust. De oproerlingen van Nanking hadden wapens en krijgsvorraad ontvangen, die zij in de Vereenigde Staten van Amerika hadden doen aankopen; en zij maakten zich getied de vijandelijkheden te hervatten.

STADSBERICHTEN.

BROODZETTING.

Voor de Gemeente Leyden.
Ingaande Maandag den 29sten Augustus 1853.
Maximum van den prijs, waar niet boven, maar wel beneden zal mogen worden verkocht, ingevolge Koninklijk Besluit van den 23den April 1843, (Staatsblad No. 13).

Het Roggebrood, van zuivere Rogge gebakken, wegende drie Nederlandsche ponden, op	39 Cents.
Een pond vijf oncen, op	19 »
Het Tarwebrood, beste soort, wegende een Nederl. pond, op	34 »
Vijf oncen, op	17 »
Het Franschebrood van een Nederl. pond, op	34 »
Vijf oncen, op	17 »
Het Huisbak, wegende een Nederl. pond, op	20 »
Vijf oncen, op	14 »
Het ymste, soort of zoogenaamd krop, uit de zak, van een Nederl. pond, op	24 »
Vijf oncen, op	12 »
Alles gebakken overeenkomstig art. 2 van het Reglement op het bakken en verkoopen van brood, gearresteerd den 5den September 1846.	
En zal deze door plaatsing in de Leydsche Courant worden afgekondigd.	
Burgemeester en Wethouders der Gemeente Leyden, De Burgemeester VAN LIMBURG-STIRUM. Leyden, 25 Augustus 1853.	

PATENTEN.

BURGMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN brengen bij deze ter kennis van de Patentpligtige Ingezetenen binnen deze Gemeente, dat tot de afgifte der ingevulde Patentbladen over het dienstjaar 1853 en 1854, voor al de Wijken, alsnog dagelijks van des voormiddags tien tot des namiddags ten een ure, ter Secretarie dezer Gemeente zal worden gevaccerd en wel tot en met den 3den September aanstaande, zullende na het verstrijken van dien tijd de onafgehaalde Patentbladen aan de Deurwaarders der Directe Belastingen ter bezorging worden afgegeven.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 28 Augustus 1853.

VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris VAN PUTTKAMMER.

BURGMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN brengen ter kennis van de Kiesgerechtigden, dat ingevolge art. 8 der Gemeentewet, de verkiezing ter vervulling van eene plaats in den Gemeenteraad, die door het ontslag, genomen door den Heer ABRAHAM HARTEVELT Jz., openvalt, — zal plaats hebben op Dingsdag den 13den September 1853.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 11 Augustus 1853.

VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris VAN PUTTKAMMER.

AANVULLING TOT DEN BURG. STAND van 18—24 Augustus.

GEHUWD: H. F. L. Drouin, Wedr. en A. E. Stoopendaal, Jd. — P. Kroonbergs, Jm. en J. C. Opgtenend, Jd.

ADVERTENTIE.

Vijftienvintig-jarige Echtvereeniging

VAN

CHRISTIAAN VAN LEEUWEN,

EN

JANNETJE PUFKUS.

LEYDEN, 28 Augustus 1853.

Ondertrouwd:

H. SASSE,

MET

LEYDEN, 25 Augustus 1853.

M. I. TURION.

Eenige Kennisgeving.

ZOMERZORG.

De Ondergeteekende berigt het geëerde Publiek dat het door hem op Maandag 29 dezer te geven **CONCERT**, op verlangen van eenige Dilettanten wordt uitgesteld tot Maandag 26 September 1853.

A. J. DE BOER, Directeur.

Bij Acte op den 25sten Augustus 1853 voor den te Leyden residenten Notaris Mr. H. OERREN en Getuigen verleden, is de **VENNOOTSCHAP** tot het doen van Handel en Winkel in Koloniën, Kruideniers- en Groentewaren enz. gevestigd te Leyden en te Gouda, tusschen FERDINANDUS JACOBUS WIERDELS, te Leyden en JOHANNES BERNARDUS CORNELIS WIERDELS, te Gouda, vader de Erfn. van GERROLDERS WIERDELS, aangegaan bij Acte op den 3 Julij 1851 voor genoemden Notaris en Getuigen verleden, met wederzijds goedvinden onthouden, te rekenen sedert den eersten Augustus 1853 en is de geheele liquidatie van dezelve opgedragen aan den Heer JOHANNES ANTHONIUS ZUUR, Koopman en Winkelier, wonende te Leyden.

Bij Vonnis der Arrondissements-Rechtbank te Leyden, van den 15den Februarij 1853, op de expeditie in debet geregistreerd den 3den Maart daaraangevolgende, is uitgesproken **Scheiding van het Huwelijk** tusschen CORNELIA VAN DER HEYDEN, onder beroep, wonende te Gouda, als Eischeresse, en DIJK VONK, Voorman te Nieuwkoop, als Gedaagde.

De Proceessen accuserende voor de Eischeresse,

(Kosteloos.)

F. BOOY Fz.

BEURTSCHEPEN.

LADING LIGGENDE TE LEYDEN IN DE HAVEN.

Naar Zwolle, Maandag 29 Augustus 12 uur, Schipper C. HOLLANDER.

» Alkmaar, Woensdag 31 » 10 » » J. KROON.

» Sneek, » 31 » 11 » » K. VIERSMA.

» Deventer, Donderdag 1 Septemb. 12 » » J. BUISMAN.

» Kampen, » 1 » 12 » » J. DE HAAN.

» Hoorn, Vrijdag 2 » 10 » » J. RAJER.

Alle Goederen zullen desverkiezende bij den Besteller C. VAN DORSTEN in 't Voornis tot de eerst afvarende gelegenheid aangenomen worden, als voor geheel Noordholland, Gelderland, Querijssel, Friesland, Groningen, Drenthe enz. De Vertrek-tijden zijn opgegeven volgens de Reglementen, lechter komen sommige schepen wel eens later door.

Ten Kantore van N. NATHANS te Leyden, atwaar in de *Eerste Klasse* der 221ste Staats-Loterij is getrokken de Kapitale Prijs van

Twintigduizend Gulden op N°. 13887,

zijn te bekomen **HEELE EN GEDEELTEN VAN KOOPLOTEN**, voor de *Tweede Klasse*, die heden over 8 dagen aanvangt.

LEYDEN, 29 Augustus 1853.

Depôt van de met regt beroemde **LINDORFS-PIEISTERS** van de GEBR. LENTNER, uit *Schwatz* in *Tyrol*, bij T. HOOIBERG, Breedestraat, bij wien voorhanden zijn echte **ZILSTER HANDSCHOENEN** enz.

Bij een ongehuwd Predikant ten Platte Lande in de omstreken van *Haarlem*, wordt gevraagd om tegen October in dienst te treden eene **DIENTSTMEED**, van de P. G., liefst boren de dertig jaren oud, om al het Huiswerk, Wasch enz. te verrigten. Verzoeken zich te adresseren met *franco* Brieven onder Letter G. bij den Boekhandelaar D. NOOTHOVEN VAN GOOR, Breedestraat te *Leyden*.

De Rob Boyveau Laffecteur

geneest spoedig en radikaal zonder kwik of andere schadelijke middelen; *Dauwvorm, Keel- of Kliergezwellen en alle andere Huidziekten, Vloedden, Zweren, verouderde en primaire ziekten, Jicht en Syphilitische Rheumatismus.*

De echte **ROB** is gewaarmerkt door een gecompliceerd en kunstig gewerkt etiket met de handtekening van Dr. GIRAudeau de St. GERVAIS, en door een Staniol-sluiting met het wapen van **BOYVEAU LAFFECTEUR**.

De Rob is eene smakelijke Siroop, die op eene voordeelige wijze de plaats van de Levertraan en andere Scheurhuik werende middelen vervangt.

Eene kleine Brochure, die den Lezer in eens met den Rob bekend maakt, wordt gratis afgegeven in het Verkoophuis en de bekende Dépôts en bij de meeste respectable Apothekers.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaterdag 27 Augustus Van f 41 tot f 45.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaterdag 27 Augustus.

Nieuwe Tarwe f 11.00 tot f 11.50. Nieuwe Rogge f 7.80 tot f 8.30. Gerst f 6.20 tot f 6.40. Haverv f 3.80 tot f 4.20. Kooldaad f 12.80 tot f 13.00.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

Vrijdag 26 Augustus.

NEDERLAND, Werkelijke Schuld, a 2 1/2 pCt.			
Dito	Certificaten	76 1/2	76 1/2
Dito	dito	95 1/2	95 1/2
Amortisatie Syndicaat		94 1/2	—
Handelmaatschappij		130	—
O. I. Leening		111	—
Dito	Holl. Spoorweg	—	—
Aandelen	Rijns-Spoorweg	—	—
Haarlemmermeer		101 1/2	—
FRANKRIJK, Certif.		—	—
Dito	dito	—	—
RUSLAND, Obl. HOPEL 1798 en 1816		109 1/2	109 1/2
Dito dito 1828 en 1829		108 1/2	108 1/2
Cert. bij dito 1831 en 1833		98 1/2	—
Dito 1840		93	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.		92 1/2	—
Dito	dito Nieuwe	—	—
Inschrijving in Assign.		—	—
Certificaten van dito		—	—
POLEN, Aandelen 1835		152	—
Dito Obligatiën		87	—
SPANJE, Obligatiën		23 1/2	23 1/2
Dito Obligatiën		47 1/2	47 1/2
Dito Binnenl. a 6 m.		43 1/2	43 1/2
Bewijzen Coupons		6 1/2	6 1/2
OOSTENRIJK, W. B. bij GOLL		87 1/2	—
Dito		—	—
Dito Metall.		82 1/2	82 1/2
Dito Nieuwe		95 1/2	95 1/2
Dito 1847		42 1/2	42 1/2
SPANJE, Banc.		—	—
Dito bij ROTHSCHILD		53 1/2	53 1/2
BRAZILIE, 1894, 100 £		98 1/2	—
PORTUGAL, te Londen		—	—
Dito dito		—	—
VENEZUELA		—	—
MEXICO		26 1/2	26 1/2
AMERIKA, Bankactiën		—	—
Grieken 6 1/2		—	—
Braz. 1843, £ 100, 5 pCt.		99 1/2	—

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.